

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/16/2021
Identifikačné číslo spisu: 5120010156
Dátum vydania rozhodnutia: 01.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5120010156.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného A. L. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona a zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 1. júna 2022, o dovolaní obvineného A. L. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/80/2020 z 3. novembra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. L. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „súd I. stupňa“), sp. zn. 36T/14/2020 z 5. augusta 2020, boli obvinení A. L. (ďalej len „obvinený“) uznaný za vinného pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona a zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- v čase asi o 19:00 hod. 30. augusta 2019 v T. na Ul. D. sa po vzájomnej dohode stretol s kamarátkou Z. D., odkiaľ išli pešo na Ul. S., pričom si cestou kúpili fľašu vodky, z ktorej obaja pili, spoločne prišli na Ul. S., kde v presne nezistenom čase od 23:00 hod. 30. augusta 2019 do 01:19 hod. 31. augusta 2019 na odstavnej ploche oproti T. Z. K., S. XXXX/XX, Z. D. chytil spredu rukami za ramená, začal ju bozkávať na ústa, na čo sa ona od neho odťahovala, kričal, že ju miluje a že to musia dnes vyskúšať, chrbtom ju oprel o zábradlie, začal jej vyzliekať silonky a nohavičky, hoci ho žiadala, aby prestal a nechal ju, strkal jej prsty do vagíny, proti jej vôli ju ťahal do krovia, pričom opakovane spadla na zem a stále mu hovorila, aby jej dal pokoj, následne využijúc svoju fyzickú prevahu ju položil na zem, vybral si penis, na zemi ju priláhol, dával jej prsty do vagíny, bozkával jej prsia a následne do nej vníkol penisom, pričom Z. D. kričala o pomoc a snažila sa ho rukami dať zo seba dole, čo sa jej však nepodarilo a i napriek tomu, že plakala, vníkol penisom aj do jej konečníka, po chvíli sa jej podarilo postaviť, a keďže na neho kričala, že ju znásilnil, A. L. utiekol preč.

Za to súd I. stupňa obvinenému podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona uložil úhrnný trest

odňatia slobody vo výmere 9 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Odvolania obvineného a prokurátorky Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „prokurátorka“) proti označenému rozsudku súdu I. stupňa Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením, sp. zn. 1To/80/2020 z 3. novembra 2020, podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

* * *

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený, prostredníctvom zvoleného obhajcu (JUDr. Dušan Chlapík, advokáta v Žiline) dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený v dovolaní uviedol, že v trestnej veci bol jediným priamym dôkazom v jeho neprospech výsluch poškodenej Z. D. z 2. septembra 2019, ktorý bol vykonaný nezákonným spôsobom, so zásadným porušením práva obvineného na obhajobu, pretože obvinený bol po svojom výsluchu 1. septembra 2019 upovedomený, že sa následne uskutoční výsluch poškodenej, on však uviedol, že žiada, aby sa predmetného výsluchu zúčastnil aj jeho obhajca. K výsluchu poškodenej však došlo až 2. septembra 2019, o čom obvinený nebol upovedomený, nezúčastnil sa ho ani on ani jeho obhajca, ale JUDr. Dlhopolček ako substitučný zástupca obhajcu obvineného. S takýmto zastúpením však obvinený nesúhlasil. JUDr. Dlhopolček bol pri výsluchu poškodenej umiestnený do monitorovacej miestnosti, ktorá mala zvukové vady a poškodenej nebolo rozumieť, žiadal, aby sa mohol výsluchu zúčastniť priamo vo výsluchovej miestnosti a po skončení výsluchu uviedol, že nemá otázky pretože v monitorovacej miestnosti nebolo poškodenej rozumieť.

Poškodená v závere svojej výpovede 2. septembra 2019 uviedla, že sa cíti byť zodpovedná za to, čo sa stalo, možno to bolo flirtovanie medzi nimi a obvinený si to zle vyložil, že jej je to ľúto a cíti sa za to vinná. Uvedené vyjadrenie poškodenej korešponduje aj so znaleckým posudkom znalca Z. S. N., v rámci ktorého poškodená viac krát uviedla, že nesie svoj podiel viny a nechce, aby bol obvinený potrestaný za niečo čo neurobil, alebo za niečo, za čo nenesie vinu sám. Vzhľadom na uvedené bolo nevyhnuté vypočúť poškodenú na objasnenie tvrdení, čo obvinený postupom podľa § 282 Trestného poriadku navrhol, súd I. stupňa však tento návrh zamietol s odôvodnením, že ide o ohrozenú osobu a výsluch takéhoto svedka upravuje postup podľa § 135 ods. 2 Trestného poriadku. Uvedené ustanovenie sa však vzťahuje len na osoby mladšie ako 18 rokov. Súd I. stupňa tak na pojednávaní použil ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam z výpovede poškodenej z 2. septembra 2019, ktorý nekorešpondoval s obsahom zápisnice a tieto rozpory neboli odstránené. Obvinenému bolo odopreté právo zúčastniť sa výsluchov svedkov a tak ich výpovede vyvrátiť a navrhnúť výsluch ďalších svedkov.

Ohľadom nepriamych dôkazov obvinený poukázal na výpoveď znalca Z. N., ktorý na hlavnom pojednávaní 6. júla 2020 k poraniam poškodenej uviedol, že mohli vzniknúť aj pri nenásilnom pohlavnom styku a z jeho lekárskej správy vyplýva, že na tele poškodenej neboli zistené ani najmenšie poranenia. K výpovedi svedka P. N. z 2. septembra 2019 obvinený uviedol, že svedok v rámci svojej výpovede uviedol, že výkriky ženy smerovali k jej priateľovi a preukázalo sa, že tvrdenie poškodenej, že by jej obvinený buchol päťou do hlavy a odcudzil hotovosť XXX - XXX Eur . bola nepravdivá. V rozpore s výpoveďou poškodenej sú nájdené nepoškodené nohavičky a silonky. V rámci psychologického vyšetrenia sa poškodená nechcela vyjadriť k tomu, čo sa medzi ňou a obvineným stalo pred súložou a podľa výpovede obvineného došlo k orálnemu styku, čo malo podľa jeho názoru podstatný význam pri posudzovaní, či po dobrovoľnom orálnom styku došlo k násilnej súložii. Poškodená sa podľa znaleckého posudku Z. N. vyjadrila, že obvinený sa jej žiadnym spôsobom nevyhrážal a pri vyzliekaní nohavičiek sa bránila, ale nevie, či dostatočne. Zo zdravotnej dokumentácie poškodenej vyplýva, že mala M. od roku 2015 a podľa lekárskeho záznamu z 2. októbra 2019 (ku skutku došlo 30. augusta 2019) sa mal jej stav zlepšiť, teda nemala žiadne psychické následky v dôsledku násilnej súložie. Obvinený ďalej poukázal na to, že poškodená sa v roku 2018 dopustila trestného činu vydierania, pričom za totožný skutok bola odsúdená už v roku 2011 a v roku 2020 bola odsúdená za trestný čin podvodu,

keď vylákala od poškodeného XX.XXX Eur. Skutkov sa poškodená dopustila tým spôsobom, že udržiavala intímny vzťah so ženatými mužmi a po ukončení takéhoto vzťahu od nich vyžadovala peňažné plnenie pod vyhrážkou, že túto neveru oznámi ich manželkám. Znalec Z. S. N. na základe viacerých skutočností uviedol, že tieto svedčia o schopnosti poškodenej presvedčivo a účelovo klamať.

K zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona obvinený uviedol, že súd I. stupňa ho po podaní obžaloby upovedomil, že jeho skutok bude okrem zločinu násillia posudzovaný aj ako zločin sexuálneho násillia, s jeho spáchaním sa však súd počas súdneho konania vôbec nezaoberal a v odôvodnení rozsudku len cituje skutkovú podstatu trestného činu sexuálneho násillia bez toho, aby uviedol akého konkrétneho sexuálneho násillia sa obvinený dopustil. Okrem uvedeného z lekárskej správy z 31. augusta 2020 ošetrujúceho lekára Z. M. E. vyplýva, že oblasť konečníka poškodenej bola bez známok poranenia, análnej sfinkter bol neporušený. Ak by došlo k vniknutiu penisu do konečníka, bol by porušený.

Obvinený ďalej namietal, že tvrdenie odvolacieho súdu, že sa snažil presadiť svoju vlastnú, priaznivejšiu verziu skutkového stavu veci a išlo z jeho strany o výhrady voči skutkovým zisteniam a spôsobu hodnotenia dôkazov, nie sú pravdivé, pretože jeho výhrady smerovali k tomu, že zo zisteného skutkového stavu nebolo možné bez akýchkoľvek výhrad vysloviť jednoznačný záver o jeho vine. Pochybnosti vyplývajú aj z jediného priameho dôkazu, ktorým je výpoveď poškodenej z 2. septembra 2019, pretože táto priznala svoju vinu na skutku s tým, že má ťažké svedomie a nechce, aby bol obvinený potrestaný za niečo, čo nespáchal a nepriame dôkazy vyznievajú skôr v prospech obvineného. Odvolací súd sa len stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu I. stupňa a neodôvodnil, ako sa vysporiadal s obhajobou obvineného a jeho námietkami.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) po preskúmaní veci vyslovil, že uznesením odvolacieho súdu, sp. zn. 1To/80/2020 z 3. novembra 2020, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec odvolaciemu súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

* * *

Súd I. stupňa v súlade s § 376 Trestného poriadku dovolanie obvineného doručil na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Žilina, ktorej prokurátorka sa k nemu vyjadrila písomným podaním doručeným súdu I. stupňa 11. februára 2021.

Prokurátorka vo svojom vyjadrení uviedla, že sa s dovolacími námietkami obvineného nestotožňuje. Ohľadom nevypočutia poškodenej Z. D. na hlavnom pojednávaní, ale len prečítania jej výpovede z prípravného konania a oboznámenia obrazovo-zvukových záznamov z predmetnej výpovede uviedla, že procesný postup ustanovený Trestným poriadkom bol dodržaný, i vzhľadom k tomu, že sa jedná o obzvlášť zraniteľnú obeť v zmysle zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov. Pri procesnom úkone v rámci prípravného konania bol prítomný aj obhajca obvineného a mal možnosť po ukončení výsluchu pokladať poškodenej otázky. Z uvedeného dôvodu má prokurátorka za to, že k porušeniu práva na obhajobu nedošlo a výsluch poškodenej je zákonný a platný. Skutočnosť, že výsluchu poškodenej sa zúčastnil JUDr. Dlhopolček v rámci substitúcie, ktorú obvinený namietal, neobstoí, pretože z udelenej plnej moci z 1. septembra 2019 vyplýva, že obvinený súhlasil, aby jeho obhajcu pri jednotlivých úkonoch právnej služby zastúpil advokátsky koncipient, prípadne iný substitučne splnomocnený obhajca. Ďalšie námietky obvineného smerujú do oblasti skutkových zistení, spôsobu hodnotenia dôkazov vykonaných súdom s tým, aby boli dôkazy vyhodnotené v prospech obvineného, pričom sú námietky obvineného nedôvodné a k žiadnemu závažnému porušeniu práva na obhajobu nedošlo. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prokurátorka uviedla, že skutkové zistenia ustálené súdmi poskytli dostatočný podklad pre konštatovanie, že obvinený naplnil zákonné znaky skutkových podstat zločinu znásillenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona a zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona.

Navrhla preto, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

* * *

Súd I. stupňa predložil vec na rozhodnutie o dovolaní obvineného najvyššiemu súdu 11. marca 2021.

* * *

K vyjadreniu prokurátorky sa písomne vyjadril obvinený vlastnoručne spísaným podaním, doručeným dovolaciemu súdu 16. marca 2022.

Najvyšší súd sa s predmetným podaním obvineného riadne oboznámil napriek tomu, že ho v podstate nie je možné považovať za dovolanie ani jeho doplnenie, keďže nebolo podané v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Trestného poriadku a teda prostredníctvom obhajcu. Pri svojom rozhodovaní však dovolací súd prihliadol na uplatnenie materiálneho prístupu ochrany základných práv obvineného, a preto sa s podaním oboznámil.

Obvinený v podaní uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s podaným dovolaním. Zo strany oboch súdov došlo k porušeniu zákona, ktoré ovplyvnilo jeho postavenie, pretože zmenili totožnosť skutku oproti podanej obžalobe, keď na hlavnom pojednávaní upovedomil strany, že popri zločine znásilnenia sa skutok bude posudzovať aj ako zločin sexuálneho násillia. Súd I. stupňa vykonal dokazovanie iba vo vzťahu k spáchaniu zločinu znásilnenia a vo vzťahu k spáchaniu zločinu sexuálneho násillia nevykonal žiadny dôkaz a podľa obvineného ani žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval tvrdenie poškodenej, neexistuje. Došlo tak k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Súd vôbec neuviedol na základe akých dôkazov považuje spáchanie skutku za preukázané. Ani z lekárskej správy z 31. augusta 2019 nevyplýva, že by došlo k análnym zraneniam u poškodenej. Uvedenú skutkovú okolnosť vyhodnotil súd nelogicky v neprospech obvineného, pričom pochybnosti v skutkovej otázke majú byť hodnotené v zmysle pravidla in dubio pro reo. Výpoveď poškodenej Z. D. vyvracajú nepriame dôkazy - lekárska správa, nájdené pančušky a nohavičky, ktoré neboli roztrhané, údajne zlomené nechty poškodenej sa nenašli, jej vlastné tvrdenie, že necítila, že by jej chcel obvinený ublížiť, ani ju to nebolelo. Znalec Z. N. objektívne zhodnotil, že poškodená má schopnosť presvedčivo a účelovo klamať. V zmysle uvedených skutočností nemožno dospieť k záveru o vierohodnosti výpovede poškodenej. Ak je v trestnej veci na základe vykonaného dokazovania možné dospieť k viacerým skutkovým verziám, súd má povinnosť prikloniť sa k verzii, ktorá je pre obvineného priaznivejšia, čo v trestnej veci obvineného nenastalo a dôkazy boli vyhodnotené jednostranne v jeho neprospech.

Navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vyslovil porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a vec vrátil na opätovné prejednanie inému senátu. Zároveň, aby vyslovil porušenie zákona aj na súde I. stupňa v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušenie totožnosti skutku a základných práv a slobôd v zmysle čl. 4 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

* * *

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Konštatuje súčasne, že dovolanie obvineného spĺňa podmienky uvedené v § 372 Trestného poriadku (čiastočne, ako vyplýva z ďalej v texte uvedenej argumentácie) a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Dovolací súd primárne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Dovolanie smeruje proti

rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Z § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že najvyšší súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii OČTK a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Keďže k takémuto porušeniu práva na obhajobu obvineného, vzhľadom k tomu, že počas celého trestného konania bol zastúpený nim zvoleným obhajcom (JUDr. Ladislav Potocký, advokát v Žiline a následne JUDr. Dušan Chlapík, advokát v Žiline) nedošlo, najvyšší súd zameral svoju pozornosť na konkrétne námietky obvineného.

Obvinený namietal, že nemal o konaní výsluchu poškodenej 2. septembra 2019 vedomosť, zúčastnil sa ho substitút - s čím on nikdy nesúhlasil, pri výsluchu bol umiestnený do monitorovacej miestnosti, v ktorej nič z výsluchu poškodenej nepočul a tak nemohol klásť poškodenej otázky. vzhľadom na uvedené navrhol obvinený súdu I. stupňa postupom podľa § 282 Trestného poriadku vykonať výsluch poškodenej, čo však súd I. stupňa zamietol s poukazom na ustanovenie § 135 ods. 2 Trestného poriadku, ktoré sa týka osôb mladších ako 18 rokov.

Obvinený v rámci svojho výsluchu 1. septembra 2019 uviedol, že sa výsluchu poškodenej nezúčastní (č. l. 45 vyšetrovacieho spisu) a o jeho konaní bol upovedomený oznámením o termíne konania výsluchu 1. septembra 2019 (č. l. 100 vyšetrovacieho spisu). Je pravdou, že sa pri výsluchu poškodenej 2. septembra 2019 zúčastnil JUDr. Pavel Dlhopolček, ktorého na základe substitučného plnomocenstva poveril splnomocnený obhajca obvineného JUDr. Ladislav Potocký (č. l. 101 vyšetrovacieho spisu), s čím však obvinený v rámci plnomocenstva z 1. septembra 2019 udelenému JUDr. Ladislavovi Potockému súhlasil (č. l. 34 vyšetrovacieho spisu).

K námietke, že substitučný obhajca bol umiestnený do monitorovacej miestnosti najvyšší súd uvádza, že takýto postup je v súlade s Trestným poriadkom vzhľadom na poškodenú, ktorá mala postavenie obzvlášť zraniteľnej osoby. Zo zápisnice o výsluchu poškodenej nevyplýva, že by JUDr. Dlhopolček počas monologickej časti výpovede poškodenej namietal, že poškodenú nepočuje a uvedenú skutočnosť oznámil až keď mu bolo umožnené klásť poškodenej otázky. Obhajca mal zápisnicu k dispozícii, mal

možnosť klásť poškodenej otázky a v tej forme, v akej bola zápisnica o výsluchu poškodenej vyhotovená, ju bez vznesenia námietok voči jej obsahu podpísal (č. l. 97 vyšetrovacieho spisu). Vzhľadom na uvedené považuje najvyšší súd námietku obvineného za neopodstatnenú.

Ohľadom námietky obvineného, že súd I. stupňa odmietol vykonať ním navrhovaný dôkaz, konkrétne vypočutie poškodenej postupom podľa § 282 Trestného poriadku, najvyšší súd uvádza, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na spravodlivý proces v dôsledku nesprávne (nedostatočne) zisteného skutkového stavu. Stane sa tak však vtedy, ak súd nevysvetlí zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. V predmetnej veci však takýto stav nenastal, pretože súdy nižšieho stupňa sa vysporiadali a rozhodli o všetkých dôkazoch, ktoré strany navrhovali vykonať a to buď ich vykonaním, alebo odmietnutím ich vykonania s následným odôvodnením. S návrhom obvineného na doplnenie dokazovania o výsluch poškodenej sa súd I. stupňa vysporiadal tak, že odmietol vykonať navrhovaný dôkaz a svoj postup odôvodnil na str. 3 rozsudku, sp. zn. 36T/14/2020 z 5. augusta 2020. Je nevyhnutné tiež poznamenať, že súd nie je povinný vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, pretože v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

Skutočnosť, že súd I. stupňa oprel svoje odôvodnenie o odmietnutí vykonať výsluch poškodenej aj o ustanovenie § 135 ods. 2 Trestného poriadku je neopodstatnená, pretože správne uviedol § 134 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého ak je ako svedok v trestnom konaní vypočúvaná osoba, ktorá je obzvlášť zraniteľnou obeťou podľa osobitného predpisu alebo rodinným príslušníkom takejto obeť, treba vykonať výsluch ohľaduplne a po obsahovej stránke tak, aby sa výsluch v ďalšom konaní už nemusel opakovať.

Dovolací súd dospel po vyhodnotení dovolacích námietok vo vzťahu k porušeniu práva na obhajobu k záveru, že námietky obvineného sú neopodstatnené.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, čo znamená, že nie je prípustné právne účinne namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdom I. stupňa a odvolacím súdom, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (rozhodnutie č. 47 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2014).

Z uvedeného vyplýva, že obvinený môže v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd teda nie je oprávnený posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože ťažisko dokazovania sa uskutočňuje v konaní pred súdom I. stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania.

Najvyšší súd tak nemohol podrobiť prieskumu námietky obvineného uvedené v dovolaní a akýmkoľvek spôsobom o správnosti záverov, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa polemizovať, pretože námietky, ktoré obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, sa týkali

výlučne vykonaných dôkazov a ich hodnotenia zo strany súdu I. stupňa a odvolacieho súdu.

Nad rámec dovolací súd uvádza, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo obvineného v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Čo sa týka vlastnoručne spísaného podania obvineného zo 4. marca 2022, v ktorom obvinený opätovne namietal dôkazy, ktoré súdy nevykonali a hodnotí spôsob, akým hodnotili vykonané dôkazy, k tomuto sa najvyšší súd už vyššie vyjadril. K námietke obvineného, ohľadom zmeny totožnosti skutku zo strany súdu I. stupňa oproti podanej obžalobe, dovolací súd uvádza, že súd I. stupňa na predmetnú skutočnosť upozornil procesné strany na termíne hlavného pojednávania 15. mája 2020 a tieto uvedené skutočnosti zobrali na vedomie (č. l. 447 súdneho spisu). Vzhľadom na uvedené bola zmena právnej kvalifikácie skutku oproti obžalobe v súlade s Trestným poriadkom.

Dovolací súd zistil, že chybami obvineným vytýkanými v dovolaní nebol naplnený žiadny z dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd preto dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. preto, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, odmietol.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.